

A „Digitális írástudás és az idősek” programról,

avagy:

Hogyan veheti ki részét bármely eMoP a középiskolás diákok közösségi szolgálatából?

A 2011. évi CXC. törvény a nemzeti köznevelésről értelmében az érettségi bizonyítvány kiadásának feltétele ötven óra közösségi szolgálat elvégzésének igazolása, amely rendelkezést először a 2016. január 1-je után megkezdett érettségi vizsga esetében kell alkalmazni. (Letölthető: <http://jogszabalykereso.mhk.hu/MK11162.pdf>)

2012. augusztus 31-ei dátummal és 20/2012. számmal került elfogadásra a nevelési-oktatási intézmények működéséről és a köznevelési intézmények névhasználatáról szóló EMMI rendelet.

Ennek 45. pontja / 133. § tartalmazza a közösségi szolgálattal kapcsolatos rendelkezéseket

A közösségi szolgálat pedagógiai célzatú kötelezettség, a tevékenység kiválasztásában azonban megvalósulhat a szabad döntés is.

A végrehajtásban az osztályfőnökök, az iskolai koordinátor, a fogadó szervezetek szakmai koordinátorai és a szülők szoros együttműködésére van szükség.

Aki nem ismeri a törvényt, megkérdezheti: Hogyan történik a közösségi szolgálat megvalósítása?

Iskolai koordinátort jelöl ki az oktatási intézmény vezetője, aki munkaköri feladataként látja el a tevékenységet és felelős:

- a tanulók felkészítéséért, mentorálásért, pedagógiai feldolgozásért,
- a fogadó helyekkel való kapcsolattartásért,
- adminisztrálásért, dokumentálásért, igazolásért,
- a tanulók bevonásáért
- a tanulók tevékenységének elismeréséért.

A **fogadó szervezetnél** – akivel **együttműködési szerződés** (minta mellékelve) **kötésére** kerül sor - **szakmai koordinátor, mentor** – a tanulók munkáját irányítja – **vesz részt a folyamatban.**

Melyek a közösségi szolgálat törvényben megjelölt lehetséges területei? – vetődik fel az újabb kérdés.

- egészségügyi (minden esetben mentort kell biztosítani a fogadó szervezetnek)
- szociális és jótékonyági (szükség esetén mentort kell biztosítani a fogadó szervezetnek)
- **oktatási**
- kulturális és közösségi
- környezet- és természetvédelmi
- katasztrófavédelmi
- közös sport- és szabadidős tevékenység óvodáskorú, sajátos nevelési igényű gyermekekkel, idős emberekkel.

A 9-11. évfolyamos tanulók számára lehetőség szerint három évre arányosan elosztva szervezzük meg a legalább 50 órás közösségi szolgálatot. Ettől indokolt esetben a szülő kérésére el lehet térni. A 10. és a 11. osztályoknak két tanévre elosztva történik a szervezés 25-25 órás megosztásban.

Egy órán 60 perces közösségi szolgálati idő értendő (az utazás nem számítható bele), alkalmanként 1-3 órás időkeretben végezhető (tehát minimum 8 alkalom).

Figyelembe kell venni, hogy

- 18 éves kor alatt 14 óra pihenőidőt kell két nap között biztosítani,
- 16 éves kor alatt naponta 3, hetente 12 órát tevékenykedhet tanítási szünetben,
- tanítási napokon délutánonként max. heti 6 órában, és napi 2 X 60 percben segíthet .

A tanulók egyénileg vagy csoportosan végezhetik a választott tevékenységet, de célszerű a párok kialakítása.

A lehetséges tevékenységi körök között szerepelnek:

- a környező intézmények: részvétel önkormányzati feladatok ellátásában (egészségügyi, szociális, gyermekintézményekben),
- egyéni gondozási lehetőségek (idősek, fogyatékkal élők),
- civil szervezetek tevékenységében részt venni,

- egyházi szervezetek tevékenységében szerepet vállalni.

Hogyan kerülhet egy eMoP kapcsolatba a középiskolásokkal?

Úgy, hogy **a diákok részt vállalnak az idősebb**, az informatika világában nem járatos, de motivált **korosztály** „tanításában”, **digitális írástudásának megalapozásában és fejlesztésében.**

Jó gyakorlat átadása

A fentiek gyakorlati megvalósíthatóságára jó példát ad a Békés megyei mentor koordinátorok által kidolgozott **„Digitális írástudás és az idősek”** program a közösségi szolgálat során.

A lehetséges tevékenységi körök területei közül az **oktatási** részhez kapcsolódva 2014 tavaszán felvettük a kapcsolatot városunk (Békéscsaba) különböző nyugdíjas klubjaival, ahonnan az előre haladott korú emberek örömmel vesznek részt a Premier Művészeti Szakközépiskola és Szakiskola diákjai által nyújtott „oktatásban”.

Tárgyi feltételeket a Premier Művészeti Szakközépiskola és Szakiskola eMoP-ja biztosítja.

Hetente két napon (csütörtökön és pénteken) 14:00 és 18:00 óra között fogadják diákjaink a nyugdíjasokat. A diákoknak a **eTanácsadó kollégák aláírásukkal igazolják**, hogy a fent jelzett időpontban közösségi szolgálatot láttak el.

A **„Közösségi szolgálati napló”** az a dokumentum amelyben az eMoP-on töltött közösségi szolgálat igazolásra kerül. (Egy lehetséges dokumentum minta a programhoz csatolva megtalálható.)

A közösségi szolgálatunk ilyen irányú megszervezésével fő célunk az volt, hogy:

- Az idős emberek elsajátítsák a számítógép-kezelés alapjait, mozogjanak otthonosan a számítástechnikai környezetben: felhasználói szinten tudják – koruknak megfelelően - kezelni a számítógépet és perifériáit, belépjenek a digitális írástudással rendelkezők táborába.
- Legyenek képesek a számítógéppel való interaktív kapcsolat tartására, tudják alkalmazni az operációs rendszer és a segédprogramok legfontosabb szolgáltatásait.
- Tudják önállóan használni a hálózatot és annak alapszolgáltatásait. Tudjanak kapcsolatot teremteni másokkal a hálózat révén, tudjanak adatokat megkeresni, elérni a hálózati szolgáltatások alkalmazásával.
- Ismerjék a legalapvetőbb dokumentumformákat, ezeket minta alapján legyenek képesek megvalósítani, legyen igényük a mondanivaló

lényegét tükröző esztétikus külalak kialakítására, különböző formában való megjelenítésére.

- Legyenek képesek az adott probléma megoldásához kiválasztani az általuk ismert módszerek, eszközök és alkalmazások közül a megfelelőt.
- A dokumentumtípusok formai és tartalmi sajátosságainak ismeretében legyenek képesek önálló használatukra.
- Ismerjék meg az informatika társadalmi szerepét, a programok használatának jogi és etikai alapjait.
- Legyenek tudatában az öncélú és túlzott informatikai eszközhasználat egészségkárosító, személyiségromboló hatásának, például a számítógép függőség problémáiról.

Úgy érezzük, hogy az általunk kidolgozott programot (tematika mellékelve) bármely eMagyarország Ponton fel lehet használni, hiszen a digitális írástudók táborának növelésében veszünk részt ezáltal, és nemes célt szolgálunk.

„Digitális írástudás és az idősek”

programunk tematikája

Témakörök	Javasolt óraszám
1. A számítógép és környezete	1+8 óra
2. Operációs rendszer	10 óra
3. Alkalmazói ismeretek	16 óra
4. Infokommunikáció	10 óra
5. Szabadon felhasználható	5 óra
Összesen:	50 óra

Óraszám	„Tananyag”
1.	A terem rendje, balesetvédelem
2.-8.	A számítógép felépítése, Ismerkedés a számítógéppel. Ismerkedés az egérrel. Ismerkedés a billentyűzettel. Ismerkedés a monitorral.
8.-18.	Operációs rendszer Legfontosabb beállítások (asztal háttere, képernyőkímélő, képernyő felbontása) Hálózat, belépés és kilépés módja Program indítása, ablakok ikonok szerepe.
19.-35.	Könyvtárműveletek: létrehozás, törlés, másolás, átnevezés, mozgás a könyvtárak között Alkönyvtár, saját könyvtár létrehozása , Word indítása, menüszerkezetének felépítése.

	<p>Szövegírásra alkalmas programok. A szövegszerkesztés lépései. A Word képernyő-felépítése. Dokumentum létrehozása, mentése, megnyitása. A dokumentum különböző nézetei. Levelezőprogram használata. Csatolt állomány küldése, fogadása.</p> <p>Beszúró és felülíró üzemmód. Helyesírás ellenőrzése. Kis- és nagybetűk cseréje. Vágólap használata a másoláshoz és az áthelyezéshez.</p> <p>Betűformázás. Bekezdésformázás: igazítás, behúzás, térköz beállítása.</p> <p>Szöveg begépelése, mentése adott könyvtárba.</p> <p>Hibák javítása: törlés, beszúrás, átírás</p> <p>Alapfogalmak: karakter, szóköz, bekezdés, dokumentum, cím. Egyszerű karakterformázások: félkövér, dőlt, aláhúzott.</p> <p>Karakterek színezése</p> <p>Betűtípus, -stílus, -méret használata</p>
35.-45.	<p>Internet használata.</p> <p>Internetes portálok, szöveges és képi információforrások használata</p> <p>Képek keresése adott témában.</p> <p>Képek másolása, beillesztése, mentése adott könyvtárba.</p> <p>Böngésző program indítása. Link szerepe. Mozgás a lapok között. Böngészés az Interneten.</p> <p>Keresés az Interneten.</p>
46.-50	Szabadon felhasználható óra, összefoglalás

Közösségi szolgálati napló

Kedves középiskolás Diák!

Bizonyára sokat hallottál már a közösségi szolgálatról, és foglalkoztat a kérdés: Miért éppen most? Miért nekem? Mire jó ez? Tudjuk és megértjük, ha elsőre nem találsz érdekesnek, fontosnak, amire most mégis vállalkoznod kell. Magad is tapasztalhatod, hogy egy gyorsan változó világban élünk, amelyben az emberek elrohannak egymás mellett, a sorsok és az értékek más dimenzióba kerülnek. Vajon jó ez így? Még az érettségi előtt állsz, vagy lassan arra készülsz, s nem véletlen ez a fogalom, ekkor, ebben az életkorban válsz felnőtté, s látod más szemmel a világot, a közvetlen környezetet.

Az előző korosztályok egy része úgy nőhetett fel, hogy a társadalom olyan mintát adott, amelyben az önkéntesség, a másokért való felelősség, a kölcsönös megbecsülés, az akkor is „segítés”, ha nincs nagy baj, katasztrófa, nem kapott kellő figyelmet, megbecsülést és elismerést.

A közösségi szolgálattal ezen szeretnénk változtatni, olyan szemlélettel lépj a felnőtt életedbe, hogy érezd a felelősséged, képes legyél segítően tevékenykedni, a közösségért tenni. Ezeken a nemes eszméken túl Neked is közvetlen hasznodra válhat e program, hiszen lehetőséged nyílna megismerni számos munkahelyet, tevékenységek sorát, amelyekben tapasztalatokat szerezhetsz, megtudhatod, melyek azok a területek, ahol megállod a helyed, esetleg ez által könnyebben tudsz dönteni, milyen pályát válassz. Bízunk benne, hogy a program kapcsán olyan események, tevékenységek részese leszel, melyek maradandó élményekkel gazdagítanak.

Javasoljuk, hogy a naplóra vigyázz, és rendszeresen tartsd magadnál, amikor valamilyen tevékenységet végzel. Kérünk, naprakészen vezesd, hiszen ezzel tudod majd igazolni, hogy teljesítetted a kötelező ötven órát. Minden alkalommal gondosan ügyelj, hogy igazolva legyen a teljesített idő. Arról se feledkezz meg az egyes tevékenységek végén, hogy lejegyezd, mivel foglalatostokdtál, s ennek kapcsán mit tapasztaltál, milyen élményekben volt részed, milyen gondolataid támadtak. Az sem baj, ha nem mindig pozitív dolgokat jegyzel le, ez könnyen előfordulhat bárkivel. Ekkor is írd le, mi okozta a rossz érzéseket, a problémákat. Azért fontos az „akkor és most” jegyzetelés, mert később már halványulnak az érzések, másként emlékszel, s nem biztos, hogy pontosan elevenednek meg a történetek. Miért is fontos ez? Azért, mert a koordináló tanárnak jelezni kell, ha valami probléma adódott, azt megbeszélni, hogy segíteni tudjon és megoldásra találjon. Persze az örömed is oszd meg a tanároddal, hiszen az élmények közös átélése és megbeszélése más szintű kapcsolatot, együttműködést hozhat létre, amelyben a feltörő természetes, tiszta emberi érzésekkel közelebb kerülhetünk egymáshoz, ami a segítői attitűd kialakulásának egyik lényeges eleme.

Végezetül figyelmedbe ajánljuk Magyarország Alaptörvényének XIII. cikkelyét, mely kimondja: „A tulajdon társadalmi felelősséggel jár”. Ez a

kijelentés sok más mellett megalapozza a társadalmi felelősségvállalás fogalmát, amelynek része az iskolai közösségi szolgálat. Számos felmérés azt igazolja, hogy Magyarországon a társadalmi kohézió erősítésére van szükség ahhoz, hogy mindenki számára élhető, egymást segítő társadalmi légkör alakuljon ki, amelyben szívesen segít mindenki a másikon, tudva, ha bajba kerül, rajta is segíteni fognak. Sok más mellett a közösségi szolgálat ezt is célozza.

Az 50 órát több projekt keretében, több év alatt is lehet teljesíteni. Ennek az az előnye, hogy többféle dolgot tudsz kipróbálni. Arra is van lehetőség, hogy az 50 órát egy nagy projekt révén vagy több év alatt lefutó program keretében teljesítsd. Ha jól készíted elő, és szívvel-lélekkel végzitek a feladatokat, számotokra is nyilvánvaló lesz, hogy egy fantasztikus programnak és életre meghatározó élménynek lettetek részesei.

KÖZÖSSÉGI SZOLGÁLATI NAPLÓ

A(z) .....iskola
..... nevű ..... osztályos
tanulójának a közösségi szolgálati naplója a ...../..... tanévre.

.....
intézményvezető
aláírása
(P. H.)

Sor- szám	Dátum	Órától óráig	Tevékenység	Élményeim/tapasztalataim	Igazoló aláírás
1.					
2.					
3.					
4.					
5.					

...../2014.

**EGYÜTTMŰKÖDÉSI MEGÁLLAPODÁS
AZ ISKOLAI KÖZÖSSÉGI SZOLGÁLAT
KÖZÖS LEBONYOLÍTÁSÁRÓL**

amelyet
egyrésztől

iskola:

székhely:
képviselő:
OM-azonosító:
a továbbiakban: Iskola

másrésztől

név:
székhely:
képviselő:
a továbbiakban: Fogadó Szervezet
a továbbiakban együtt: Felek

kötötték a mai napon, az alábbi feltételekkel:

1. A megállapodás előzményei, körülményei, célja: A Nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXC törvényben foglaltaknak megfelelően az iskolai közösségi szolgálat megszervezésében a Felek az e megállapodásban rögzítettek alapján együttműködnek. A Felek kölcsönösen törekednek arra, hogy az érintett tanulók teljesíteni tudják az 50 órás kötelezettségüket.

2. Az Iskola kötelezettségei, vállalásai:

- tájékoztatja az iskola tanulóit a Fogadó Szervezet által biztosított lehetőségekről
- szervezi és koordinálja a tanulók jelentését a fogadó intézményben történő közösségi szolgálat teljesítésével kapcsolatban
- a tanév elején balesetvédelmi oktatásban részesíti a tanulókat
- a tanulóknak felkészítő órát tart az iskolai közösségi szolgálatról
- a .....-es tanévben igény szerint tanulókat küld a Fogadó Szervezethez

3. A Fogadó Szervezet kötelezettségei, vállalásai:

- lehetőséget biztosít az általa meghatározott területen a közösségi szolgálat elvégzésére (az adott tanévben 15 óra)
- a közösségi szolgálat teljesítéséért juttatást, bérezést, térítést nem biztosít
- az elvégzett szolgálati tevékenységet aláírással/pecséttel a tanulók Naplójában igazolja

4. A Fogadó Szervezet köteles biztosítani:

(1) a) az egészséget nem veszélyeztető és biztonságos tevékenységhez szükséges feltételeket,

b) ha szükséges, pihenőidőt,

c) a közösségi szolgálattal összefüggő tevékenység ellátásához szükséges tájékoztatást és irányítást, az ismeretek megszerzését,

d) a tizennyolcadik életévét be nem töltött tanuló, illetve a korlátozottan cselekvőképes nagykorú tanuló esetén a közösségi szolgálati tevékenység folyamatos, szakszerű felügyeletét.

(2) Ha az utasítás végrehajtása kárt idézhet elő, a tanuló köteles erre az utasítást adó figyelmét felhívni. A tanuló nem felel az általa okozott kárért, amennyiben figyelem felhívási kötelezettségének eleget tett.

(3) A tanuló által a közösségi szolgálat során végzett tevékenységgel összefüggésben harmadik személynek okozott kárért a fogadó szervezet felel. Amennyiben a kárt a tanulónak felróható magatartás okozta, – a jelen szerződésben eltérő rendelkezés hiányában – a fogadó szervezet a tanulótól követelheti kárának megtérítését.

(4) Amennyiben a tanuló bizonyítja, hogy:

a) a testi sérüléséből, illetve egészségkárosodásából eredő kára,

b) a tulajdonában vagy használatában álló, a közösségi szolgálattal összefüggésben végzett tevékenység ellátásához szükséges dologban a közösségi szolgálati tevékenység végzésének helyén keletkező kára a Fogadó Szervezettől kapott utasítással összefüggésben következett be, a fogadó szervezet akkor mentesül a felelősség alól, ha bizonyítja, hogy a kárt működési körén kívül eső elháríthatatlan ok vagy kizárólag a tanuló elháríthatatlan magatartása okozta. A Fogadó Szervezetnek nem kell megtérítenie a kárnak azt a részét, amely a tanulónak felróható magatartásából származott.

5. Az Iskola részéről a program felelőse és kapcsolattartója

..... név,
elérhetőségei: ..... telefonszám, e-mail

6. A Fogadó Szervezet részéről a program felelőse és kapcsolattartója, a mentor

..... név,
elérhetőségei: ..... telefonszám, e-mail

7. A program megvalósulása során felmerülő módosítási kérelmek bírálatának menete

A Felek a jelen megállapodásban megfogalmazottak módosítására irányuló jelzését követően – indokolt esetben – a módosítás tervezetét elkészítik. A szerződésmódosítást aláírásukkal hagyják jóvá.

A felek a jelen megállapodást elolvasták, megértették, és mint akaratukkal mindenben megegyezőt, jóváhagyólag írták alá.

A jelen megállapodás 2 darab eredeti, egymással teljes egészében megegyező példányban készült, amelyből 1 darab az Iskolánál, 1 darab a Szervezetnél marad.

..... 2014.....

.....

az Iskola részéről

.....

a Fogadó Szervezet (eMoP) részéről